PROCEDURA SANITARNA

Czyszczenie, dezynfekcja i odkamienianie mobilnych umywalek SANITOBI

Dokument roboczy do wykorzystania w dokumentacji GHP/GMP

Nazwa zakładu / punktu	.....
Model umywalki	NRx
Osoba odpowiedzialna	.....
Data wdrożenia / zatwierdzenia	.....

WAŻNE — Dokument jest wzorem procedury higienicznej. Nie zastępuje instrukcji obsługi konkretnego modelu SANITOBI, pompy ani podgrzewacza, etykiet i kart charakterystyki preparatów ani wymagań właściwego organu sanitarnego.

1. Cel i zakres

Celem procedury jest utrzymanie higieny mobilnej umywalki oraz ograniczenie ryzyka zanieczyszczenia wody, rozwoju drobnoustrojów i powstawania osadów kamiennych. Procedura obejmuje zbiornik wody czystej, wewnętrzne przewody i węże, pompę, podgrzewacz (jeżeli występuje), krany, komorę umywalki, powierzchnie robocze oraz zbiornik wody zużytej.

Procedurę należy dostosować do modelu urządzenia, sposobu użytkowania, jakości wody, instrukcji producentów oraz rodzaju działalności. W gastronomii należy stosować wodę o jakości odpowiedniej do jej przeznaczenia.

2. Odpowiedzialność i częstotliwość

Za wykonywanie czynności odpowiada wyznaczony pracownik lub właściciel punktu. Osoba wykonująca czynności powinna znać instrukcję umywalki, etykiety stosowanych środków oraz zasady bezpiecznego obchodzenia się z wodą i ściekami.

Czynność	Częstotliwość zalecana
Mycie komory, kranów i powierzchni	Codziennie oraz niezwłocznie po zabrudzeniu
Opróżnianie i czyszczenie zbiornika wody zużytej	Codziennie i po zapełnieniu
Wymiana wody czystej	Codziennie lub częściej, zależnie od warunków użytkowania
Czyszczenie zbiornika wody czystej	Przed każdą wymianą wody, zgodnie z instrukcją SANITOBI i preparatu
Dezynfekcja przewodów i pompy	Przed pierwszym uruchomieniem, po dłuższym postoju, po zanieczyszczeniu i okresowo według planu higienicznego
Dezynfekcja podgrzewacza	Według instrukcji jego producenta i w razie uzasadnionej potrzeby
Kontrola osadów kamiennych	Co miesiąc; odkamienianie w razie potrzeby
Kontrola przewodów, połączeń i pompy	Co miesiąc oraz po zauważeniu nieprawidłowości
Przygotowanie po długim postoju	Przed ponownym użyciem

3. Zasady bezpieczeństwa

- Przed czyszczeniem i konserwacją odłączyć urządzenie od zasilania.
- Nie uruchamiać pompy na sucho ani poniżej minimalnego poziomu wody określonego w instrukcji konkretnego modelu.

- Podgrzewacza nie wolno włączać, jeśli nie ma pewności, że jest całkowicie napełniony wodą.
- Przed opróżnianiem podgrzewacza odłączyć zasilanie, poczekać na ostygnięcie wody i postępować zgodnie z instrukcją urządzenia.
- Stosować środki ochrony osobistej zgodnie z etykietą i kartą charakterystyki preparatu.
- Nie mieszać preparatów. W szczególności nie łączyć kwasowych odkamieniaczy z preparatami zawierającymi podchloryn lub aktywny chlor.
- Nie używać środków ściernych, rozpuszczalników ani produktów zapachowych w układzie wodnym.
- Nie rozbierać pompy, podgrzewacza ani elementów elektrycznych, jeśli nie przewiduje tego instrukcja producenta.

4. Czyszczenie i dezynfekcja wewnętrznych przewodów oraz rur

Do czyszczenia zbiorników i instalacji można rozważyć preparat PURA TANK, o ile jego aktualna etykieta i instrukcja konkretnego urządzenia dopuszczają takie zastosowanie. W materiałach produktu wskazywane jest dawkowanie 50 ml na 16 l wody, przed zastosowaniem należy potwierdzić te parametry na etykiecie posiadanego wariantu.

1. Odłączyć urządzenie od zasilania i opróżnić zbiornik wody czystej.
2. Usunąć widoczne zanieczyszczenia ze zbiornika, używając narzędzi i materiałów, które nie porysują powierzchni.
3. Przygotować roztwór zgodnie z aktualną etykietą preparatu. Nie przekraczać dawki.
4. Wlać roztwór do zbiornika. Upewnić się, że pompa i przewody są prawidłowo napełnione przed uruchomieniem pompy.
5. Otwierać kolejno punkty poboru, aby roztwór przepłynął przez przewody objęte procedurą.
6. Przewody ciepłej wody oraz podgrzewacz obejmować procedurą tylko wtedy, gdy producent podgrzewacza wyraźnie dopuszcza kontakt z danym preparatem.
7. Pozostawić roztwór na czas określony w instrukcji preparatu.
8. Opróżnić układ i wypłukać go czystą wodą zgodnie z instrukcją środka. W razie zalecenia producenta wykonać płukanie ponownie.
9. Napełnić zbiornik świeżą wodą i sprawdzić przepływ, zapach, wygląd wody oraz szczelność połączeń.

UWAGA: Nie przepuszczać roztworu przez podgrzewacz, jeśli jego producent nie potwierdził zgodności. Preparat odpowiedni do zbiornika nie musi być odpowiedni do elementów grzejnych, uszczelek i innych materiałów instalacji.

5. Dezynfekcja pompy wodnej i podgrzewacza

5.1. Pompa wodna

10. Odłączyć urządzenie od zasilania i opróżnić zbiornik zgodnie z instrukcją.
11. Sprawdzić pompę, filtr wlotowy (jeśli występuje), przewód ssący i przyłącza.
12. Dezynfekcję przez przepuszczenie roztworu wykonać wyłącznie przy użyciu środka i metody dopuszczonych przez producenta pompy.
13. Nie zanurzać części elektrycznych i nie rozbierać pompy, jeśli instrukcja tego nie przewiduje.
14. Po wymaganym czasie kontaktu opróżnić instalację i dokładnie ją wypłukać.
15. Napełnić układ czystą wodą, sprawdzić przepływ, szczelność i prawidłową pracę pompy.

5.2. Podgrzewacz wody

16. Wyłączyć podgrzewacz, odłączyć zasilanie sieciowe i poczekać na ostygnięcie wody.
17. Nie otwierać podgrzewacza, gdy jest gorący lub pozostaje pod ciśnieniem.
18. Sprawdzić instrukcję podgrzewacza i stosować wyłącznie środki oraz metody, które producent dopuszcza do dezynfekcji.
19. Nie stosować samodzielnie podchlorynu sodu, kwasu cytrynowego ani innych kwasów wewnątrz podgrzewacza bez potwierdzenia zgodności materiałowej.
20. Po zabiegu wykonać płukanie zgodnie z instrukcją podgrzewacza.
21. Przed ponownym uruchomieniem upewnić się, że podgrzewacz jest całkowicie napełniony wodą i nie ma wycieków.

6. Odkamienianie pompy i podgrzewacza

Do odkamieniania pompy i podgrzewacza można rozważyć preparat przeznaczony do odkamieniania urządzeń AGD, np. CLEANFIX, wyłącznie po potwierdzeniu, że dany preparat jest zgodny z materiałami konkretnej pompy i podgrzewacza oraz że ich producenci dopuszczają taką metodę. Sama informacja, że środek jest przeznaczony do AGD, nie potwierdza jego zgodności z urządzeniem SANITOBI.

6.1. Pompa wodna

22. Odłączyć zasilanie i opróżnić instalację.
23. Sprawdzić filtr i usunąć dostępne zanieczyszczenia mechaniczne zgodnie z instrukcją.
24. Przygotować środek w stężeniu określonym przez producenta preparatu.
25. Przeprowadzić odkamienianie wyłącznie metodą dopuszczoną przez producenta pompy.
    Nie uruchamiać pompy na sucho.
26. Nie przekraczać zalecanego czasu kontaktu.
27. Dokładnie przepłukać instalację czystą wodą i sprawdzić przepływ oraz szczelność.

6.2. Podgrzewacz wody

28. Odłączyć zasilanie 230 V i poczekać, aż woda ostygnie.
29. Opróżnić podgrzewacz zgodnie z jego instrukcją.
30. Zastosować CLEANFIX lub inny odkamieniacz do AGD wyłącznie wtedy, gdy producent podgrzewacza potwierdził zgodność preparatu i metody.
31. Zachować stężenie, temperaturę i czas kontaktu określone w instrukcjach producentów.
32. Dokładnie wypłukać podgrzewacz i przewody.
33. Przed uruchomieniem sprawdzić szczelność i całkowite napełnienie podgrzewacza wodą.

ZAKAZ MIESZANIA: Nie stosować odkamieniacza jednocześnie z tabletkami lub preparatami dezynfekującymi. Po odkamienianiu dokładnie wypłukać instalację przed rozpoczęciem dezynfekcji.

7. Utrzymanie czystej wody w zbiorniku

34. Napełniać zbiornik świeżą wodą z bezpiecznego źródła, o jakości odpowiedniej do planowanego zastosowania.
35. Używać czystych naczyń i przewodów do napełniania. Nie dopuszczać do kontaktu końcówki węża z brudnymi powierzchniami.
36. Nie pozostawiać wody w zbiorniku przez długi czas bez kontroli. Wymieniać wodę zgodnie z harmonogramem i warunkami użytkowania.
37. Przed każdą wymianą wody czyścić zbiornik zgodnie z instrukcją SANITOBI i instrukcją zastosowanego preparatu.
38. Do dezynfekcji wody można stosować tabletki JAVEL AQUA, jeśli dokładny wariant jest przeznaczony do dezynfekcji wody dla danego zastosowania. Dawkować wyłącznie zgodnie z etykietą, uwzględniając objętość zbiornika i wymagany czas działania.
39. Tabletki do uzdatniania wody nie zastępują czyszczenia i dezynfekcji zbiornika oraz przewodów.
40. Nie zamieniać tabletek JAVEL AQUA z innymi produktami JAVEL przeznaczonymi do powierzchni lub sanitariatów.
41. Jeśli zmieni się zapach, barwa lub wygląd wody albo istnieje podejrzenie zanieczyszczenia, nie używać jej do celów wymagających czystej wody. Opróżnić zbiornik i przeprowadzić czyszczenie oraz dezynfekcję.
42. Po dłuższym postoju przeprowadzić czyszczenie i dezynfekcję instalacji przed ponownym użytkowaniem.

WODA DO GASTRONOMII: Wybór środka do dezynfekcji wody musi uwzględniać przeznaczenie wody i etykietę konkretnego produktu. Nie zakładać, że każdy preparat dezynfekujący nadaje się do wody przeznaczonej do spożycia lub do wszystkich zastosowań gastronomicznych.

8. Wykaz środków czyszczących, dezynfekujących i odkamieniających

Środek	Zastosowanie	Warunki stosowania
Yachticon PURA TANK	Czyszczenie zbiorników i przewodów wodnych	Stosować zgodnie z aktualną etykietą; potwierdzić zgodność z pompą i podgrzewaczem.
MICROPUR — odpowiedni wariant	Konserwacja / dezynfekcja wody w zakresie deklarowanym dla danego wariantu	Dawkowanie, czas działania i przeznaczenie sprawdzić na etykiecie; warianty różnią się zastosowaniem.
JAVEL AQUA — odpowiedni wariant	Dezynfekcja wody w zbiorniku; produkt opisywany jako działający na bakterie, wirusy, glony, grzyby i zarodniki	Stosować tylko wariant przeznaczony do danego zastosowania i zgodnie z etykietą. Nie zastępuje czyszczenia zbiornika.
CLEANFIX — odkamieniacz do AGD	Odkamienianie pompy lub podgrzewacza warunkowo	Wyłącznie po potwierdzeniu zgodności chemicznej z konkretnymi elementami i zgodą producenta urządzenia.
Yachticon CLEAN A TANK	Usuwanie osadów / kamienia w zakresie wskazanym przez producenta	Nie traktować jako zamiennika dezynfekcji. Nie stosować w pompie lub podgrzewaczu bez potwierdzenia zgodności.
Łagodny detergent o neutralnym pH	Codzienne mycie komory, kranów i powierzchni	Stosować miękką ściereczkę lub gąbkę; unikać środków ściernych i rozpuszczalników.

WYKAZ ŚRODKÓW: Wykaz środków jest wykazem przykładowym. Przed użyciem każdego produktu należy sprawdzić aktualną etykietę, kartę charakterystyki, zakres zastosowania, dawkowanie, czas kontaktu i wymagania dotyczące płukania. Nazwa handlowa może występować w różnych wariantach lub recepturach; decydujące są informacje na opakowaniu konkretnego produktu.

9. Procedura sanitarna do dokumentacji GHP/GMP

Poniższa kolejność stanowi ogólny schemat postępowania. Czynności należy wykonać w zakresie właściwym dla danego zabiegu i urządzenia; nie każdy zabieg wymaga dezynfekcji wszystkich elementów.

Przygotowanie — Odłączyć zasilanie, przygotować środki ochrony osobistej, detergent i preparat przeznaczony do danego elementu.

Opróżnianie — Opróżnić zbiornik wody czystej i zbiornik wody zużytej. Odprowadzić wodę zużytą w odpowiedni sposób.

Czyszczenie powierzchni — Umyć komorę, krany i powierzchnie robocze detergentem. Spłukać; w razie potrzeby zdezynfekować preparatem do powierzchni.

Dezynfekcja układu wodnego — Przygotować roztwór zgodnie z etykietą, przepuścić przez dopuszczone elementy, zachować wymagany czas kontaktu i wypłukać.

Kontrola i uruchomienie — Napełnić zbiornik świeżą wodą, sprawdzić przepływ, szczelność i stan wody. Podgrzewacz uruchomić dopiero po napełnieniu.

Dokumentowanie — Wpisać datę, osobę wykonującą, model, preparat, dawkę, czas kontaktu, wykonane czynności, wynik kontroli i uwagi.

10. Rejestr czyszczenia i dezynfekcji

Wypełnić po wykonaniu czynności. Wpisy powinny odzwierciedlać rzeczywiście wykonane prace.

Data	Model	Osoba	Środek / dawka	Czas kontaktu	Zakres / wynik kontroli	Podpis

11. Lista kontrolna przed ponownym użyciem

- ☐ Zbiornik wody czystej jest czysty i napełniony świeżą wodą.
- ☐ Zastosowany preparat był odpowiedni do danego elementu i użyty zgodnie z etykietą.
- ☐ Wymagany czas kontaktu został zachowany.
- ☐ Płukanie wykonano zgodnie z instrukcją preparatu i urządzenia.
- ☐ Nie stwierdzono nieprawidłowego zapachu ani wyglądu wody.
- ☐ Nie stwierdzono wycieków, uszkodzeń przewodów ani nieprawidłowości pracy pompy.
- ☐ Podgrzewacz jest napełniony wodą przed podłączeniem zasilania.
- ☐ Czynność została wpisana do rejestru.

12. Dokumenty przechowywane w zakładzie

- Instrukcja obsługi konkretnego modelu SANITOBI oraz instrukcje pompy i podgrzewacza.
- Etykiety i karty charakterystyki stosowanych środków.
- Niniejsza procedura, zatwierdzona przez osobę odpowiedzialną.
- Rejestry czyszczenia i dezynfekcji.
- Dokumentacja dotycząca jakości wody, jeśli wymagana dla danego zastosowania.
- Dokumentacja przeglądów i napraw, jeśli były wykonywane.

13. Uwagi końcowe

Dokument należy traktować jako wzór procedury higienicznej do dostosowania do warunków konkretnego zakładu. Nie jest urzędowym formularzem ani gwarancją zatwierdzenia przez inspekcję sanitarną. Wymagania należy uzgodnić z właściwym organem sanitarnym stosownie do działalności i sposobu wykorzystania umywalki.

Opracował / osoba odpowiedzialna:	Zatwierdził:
Imię, nazwisko, data, podpis	Imię, nazwisko, data, podpis